

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

VALLEI BABELSEBEEK (SG_R3_NET_05)

KONTICH

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Vallei Babbelsebeek” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,...)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Kontich

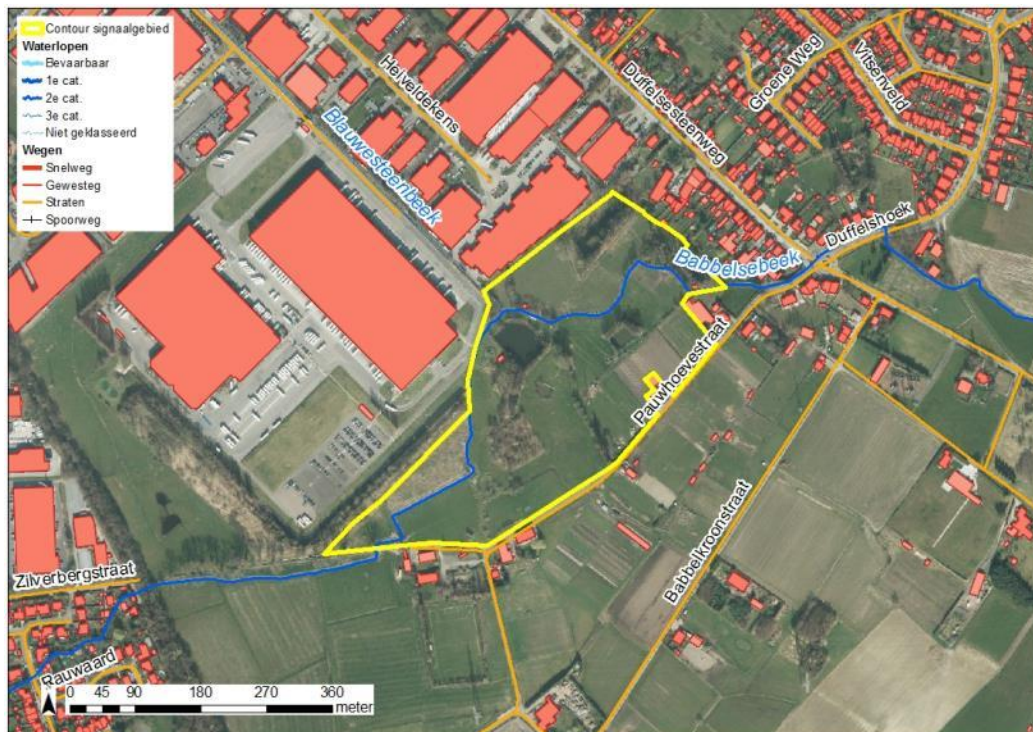
Provincie(s): Antwerpen

Ligging: De Pauwhoestraat en een lokale landelijke weg vormen de zuidelijke begrenzing. In het noorden wordt het signaalgebied begrensd door het reeds ontwikkelde deel van het industriegebied. In het noordoosten sluit het signaalgebied aan op de woonpercelen langsheen de Duffelsesteenweg.

Bekken: Netebekken

Betrokken waterlopen: De Babbelsebeek (lokale naam Babelkroonbeek) doorsnijdt het signaalgebied van west naar oost.

Oppervlakte: 11,81 ha

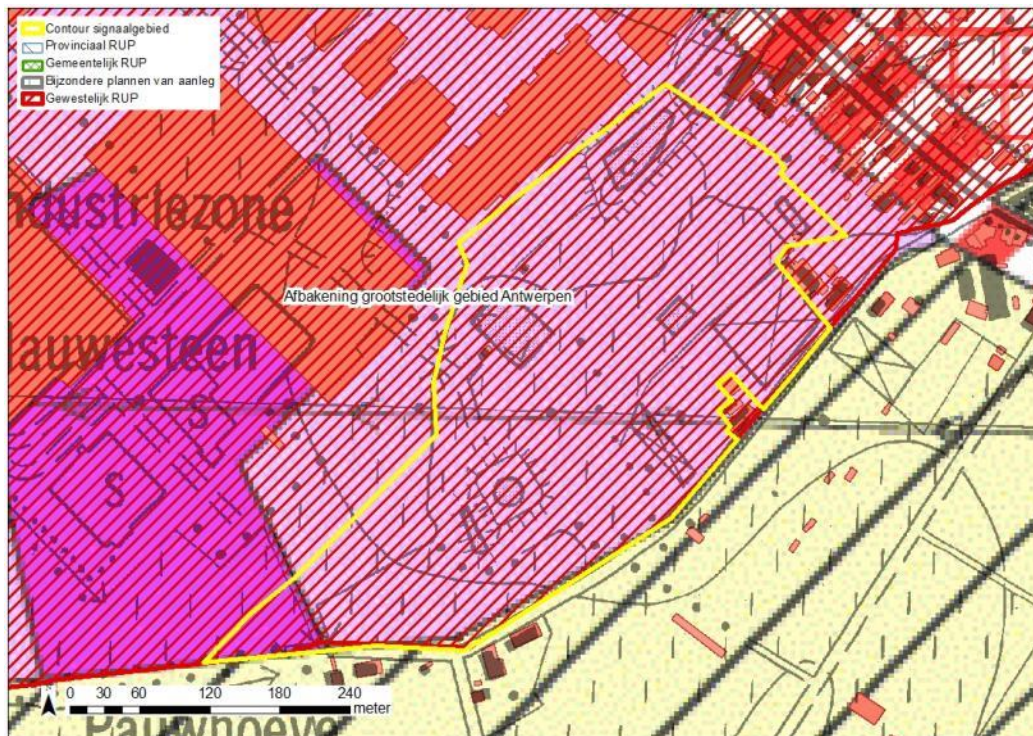
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied ligt volgens het gewestplan binnen de bestemming industriegebied voor ambachtelijke bedrijven en KMO's. De westelijke tip van het signaalgebied valt onder de hoofdcode industriegebied.

Globale beschrijving:

Het signaalgebied bestaat uit enkele vijvers en weilanden binnen de vallei van de Babelkroonbeek. De gronden zijn gedeeltelijk in privé-bezit, gedeeltelijk in handen van een investeringsmaatschappij.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 11/12/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering van het Netebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Het gebied is gelegen aan de rand van industrie en agrarisch gebied en kan fungeren als (water)buffer. Het gebied zou enkel ontwikkelbaar zijn mits verlegging van de Babbelsebeek, wat niet wenselijk is vanuit het watersysteem.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. De afbakeningsperimeter wordt maximaal gekozen: tot aan de Pauwhoeweweg in het zuiden, tot aan de aarden wal langsheen terreinen van Carrefour in het zuidwesten, tot tegen kadastrale woonpercelen langsheen Duffelsesteenweg in het noorden. De gemeente wenst maximaal gebruik te maken van de voorhanden zijnde subsidies, zoals bij opmaak van open-ruimte RUP's en 60% subsidies bij planschadetoekenning.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

De Babbelsebeek maakt geen deel uit van de basiskaart hydrografisch netwerk en werd niet gemodelleerd. Het signaalgebied ligt niet in Recent Overstroomd Gebied.

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

De Babbelsebeek maakt geen deel uit van de orbp-studie en werd niet gemodelleerd.

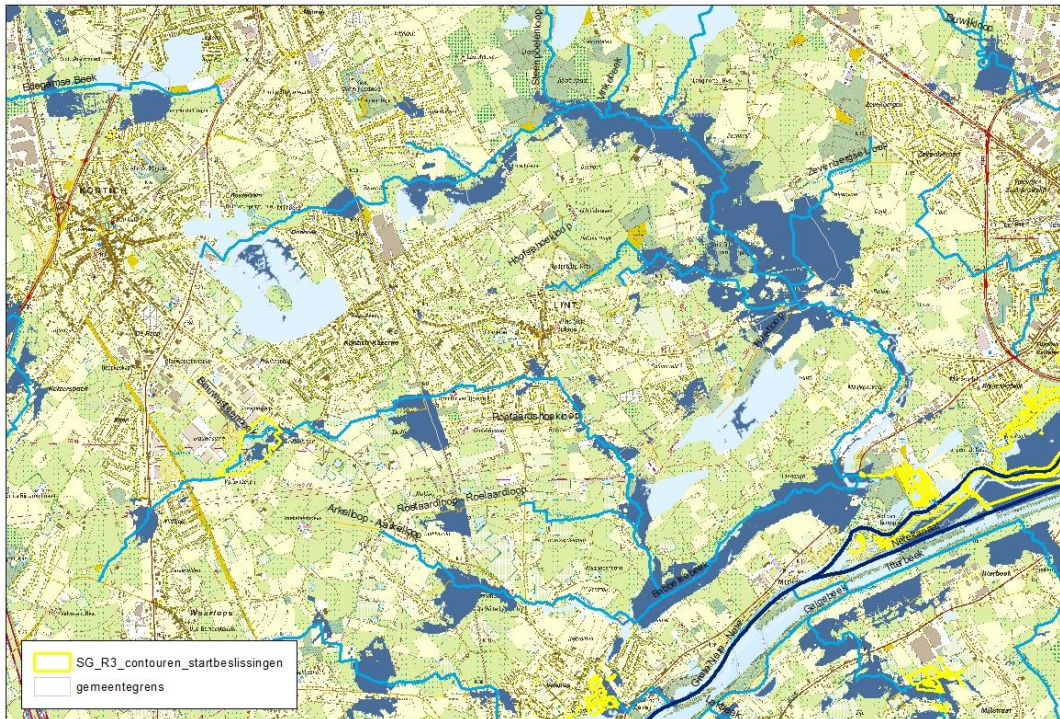
3.2 Bespreking watersysteem

Het signaalgebied is effectief overstromingsgevoelig volgens de watertoetskaart. Het signaalgebied maakt deel uit van de vallei van de Babelkroonbeek/Babbelsebeek, welke lokaal sterk overstromingsgevoelig is. Het is belangrijk om te bufferen in het bovenstroomse gebied om de overstromingsdruk verder afwaarts te Duffel en Lier te milderen.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: watertoetskaart van de Babbelsebeek en Lachenebeek afwaarts het signaalgebied 'vallei Babbelsebeek' op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig, donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Gezien de ligging van het signaalgebied in het sterk verstedelijkte gebied ten zuiden van Antwerpen en de overstromingsgevoeligheid van de Babbelsebeek in het afwaartse deel, is het belangrijk om maximaal opwaarts te bufferen en de beekvallei hier maximaal te vrijwaren. Het signaalgebied is quasi volledig effectief overstromingsgevoelig.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

De intentie van het gemeentebestuur om voor dit gebied een gemeentelijk RUP op te maken om de harde bestemming (industriegebied) om te zetten naar een zachte bestemming past volledig in de visie van het strategisch project 'Landschapspark Zuidrand' om de open ruimte in de zuidrand rond Antwerpen te bewaren en waar mogelijk te versterken.

4.3 Lopende initiatieven

De gemeente wil de Babbelkroonbeekvallei zoveel mogelijk vrijwaren en ruimte voor water realiseren. Ook op andere plaatsen binnen de gemeente/langs de beekvallei wordt hierop ingezet, ondermeer voor het retentiegebied Babbelse plassen, Langbos, aansluiting met natuurgebied oude spoorwegberm. De gemeente wenst het signaalgebied landschappelijk te behouden, met onder meer de aanleg van een trage weg en herbesteding tot bos-/natuurgebied.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

In het kader van de selectie van de signaalgebieden werd een regionaal overleg georganiseerd op 11/09/2014 te Lier. Deze selectie werd ambtelijk goedgekeurd op het thematisch overleg op 03/10/2014.

Voor de opmaak van de startbeslissing vond overleg plaats met de gemeente Kontich op 11/06/2015. Aan dit overleg namen volgende personen deel: Frank Van den Bergh (milieuambtenaar) en Wim Annaert (schepen), Kathleen Van Dorslaer (provincie Antwerpen, dienst integraal waterbeleid), Kathleen Maes (Ruimte Vlaanderen) en Sandra Franck (bekkensecretariaat).

Op 14/09/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- Het signaalgebied is effectief overstromingsgevoelig.
- Het functioneel blijven van dit gebied als waterbergingsgebied is essentieel voor de waterhuishouding van de Babbelsebeek en het vrijwaren van de overstromingsdruk verder afwaarts.

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

Het volledige signaalgebied wordt herbestemd via de opmaak van een open-ruimte RUP.

Initiatiefnemer:

gemeente Kontich

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied is effectief overstromingsgevoelig. Het functioneel blijven van dit gebied als waterbergingsgebied is essentieel voor de waterhuishouding van de Babbelsebeek en het vrijwaren van de overstromingsdruk verder afwaarts.

Een nieuwe functionele invulling van het gebied is wenselijk.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.